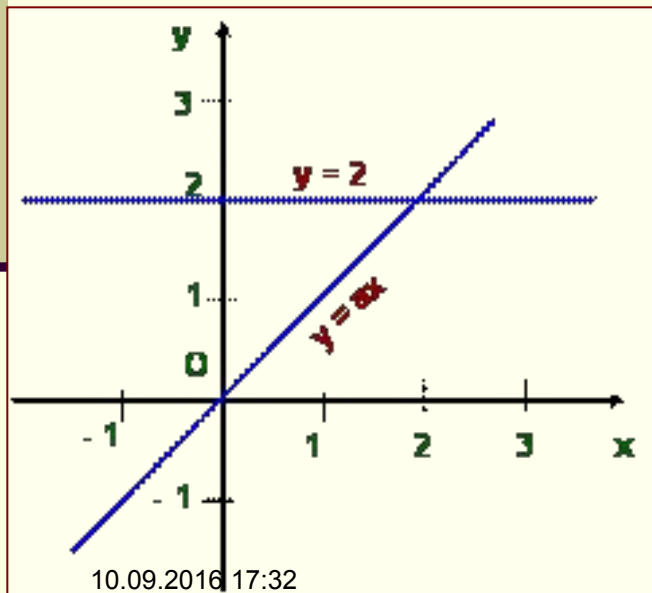

ТЕМА 4 ПОПИТ І ПРОПОЗИЦІЯ В МЕХАНІЗМІ РИНКУ

Лекція 2 Сутність еластичності попиту і пропозиції

**Розробив
к.е.н., доцент Макуха С.М.**

Питання лекції:

1. Цінова еластичність попиту та фактори, що її зумовлюють
2. Еластичність попиту відносно доходу та перехресна еластичність
3. Сутність еластичності пропозиції

Мета заняття:

- Вивчити сутність еластичності та перехресної еластичності попиту.
- Вивчити сутність цінової еластичності пропозиції.
- Розкрити проблеми застосування теорії еластичності.

1 питання

Цінова еластичність попиту та фактори, що її зумовлюють

Коефіцієнт еластичності попиту

- відношення відсоткової зміни величини попиту до відсоткової зміни ціни.

$$E_D = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta P}{P}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P}{Q}$$

***Q** - величина попиту на товар*

***P** - ціна товару*

Методи розрахунку цінової еластичності попиту

Точкова еластичність

$$E_D = \frac{\Delta Q_X}{\Delta P_X} \times \frac{P_X}{Q_X}$$

Дугова еластичність

$$E_D = \frac{(Q_{X2} - Q_{X1}) \times (P_{X2} + P_{X1})}{(P_{X2} - P_{X1}) \times (Q_{X2} + Q_{X1})}$$

Види еластичності попиту

Цінова еластичність

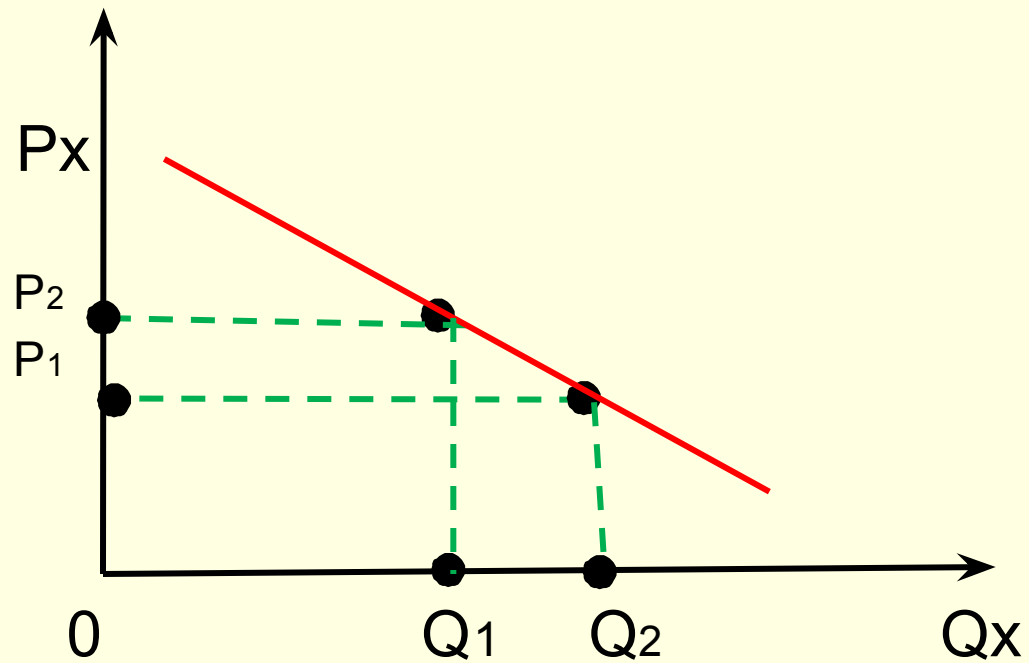
Перехресна еластичність

Еластичність попиту по доходу

Криві попиту залежно від коефіцієнту еластичності

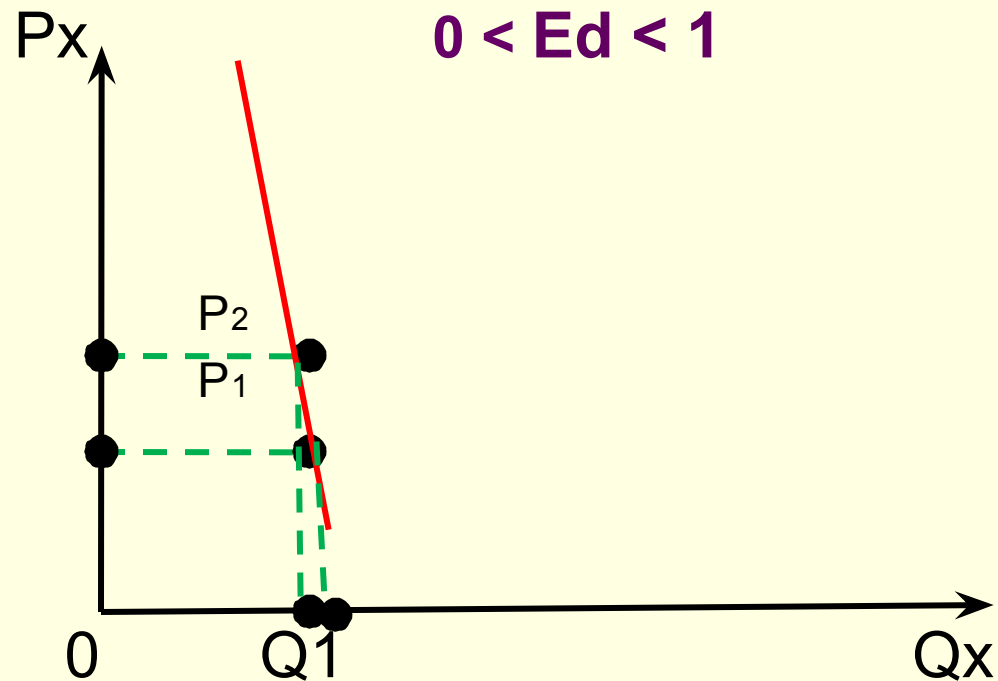
е) Еластичний попит $E_d > 1$

Криві попиту залежно від коефіцієнту еластичності

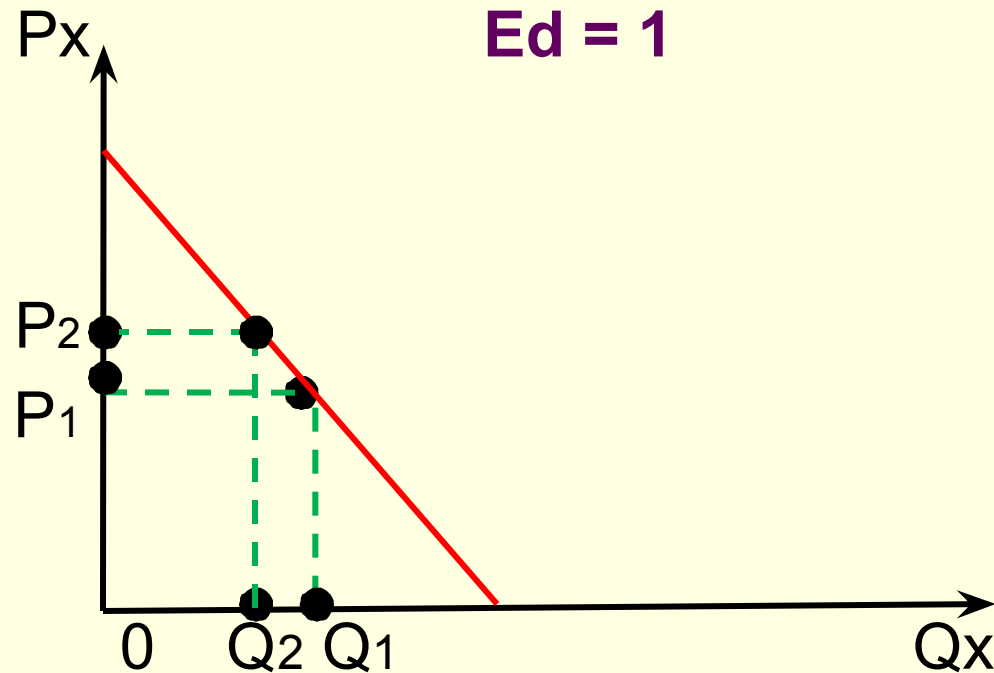
е) Нееластичний попит

$$0 < E_d < 1$$

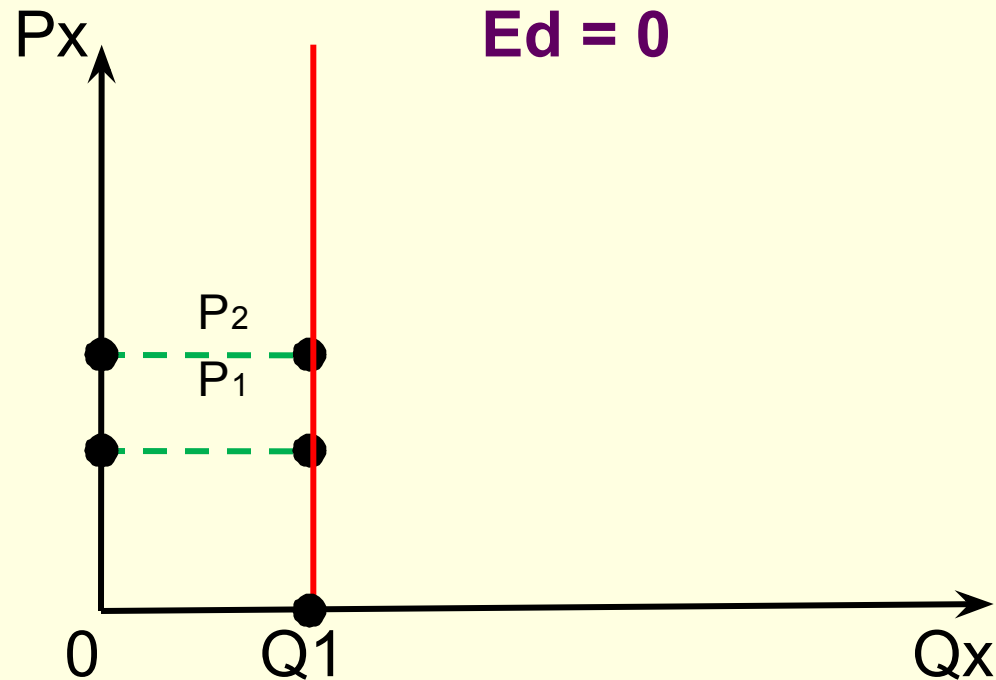
Криві попиту залежно від коефіцієнту еластичності

в) Попит з одиничною еластичністю $E_d = 1$

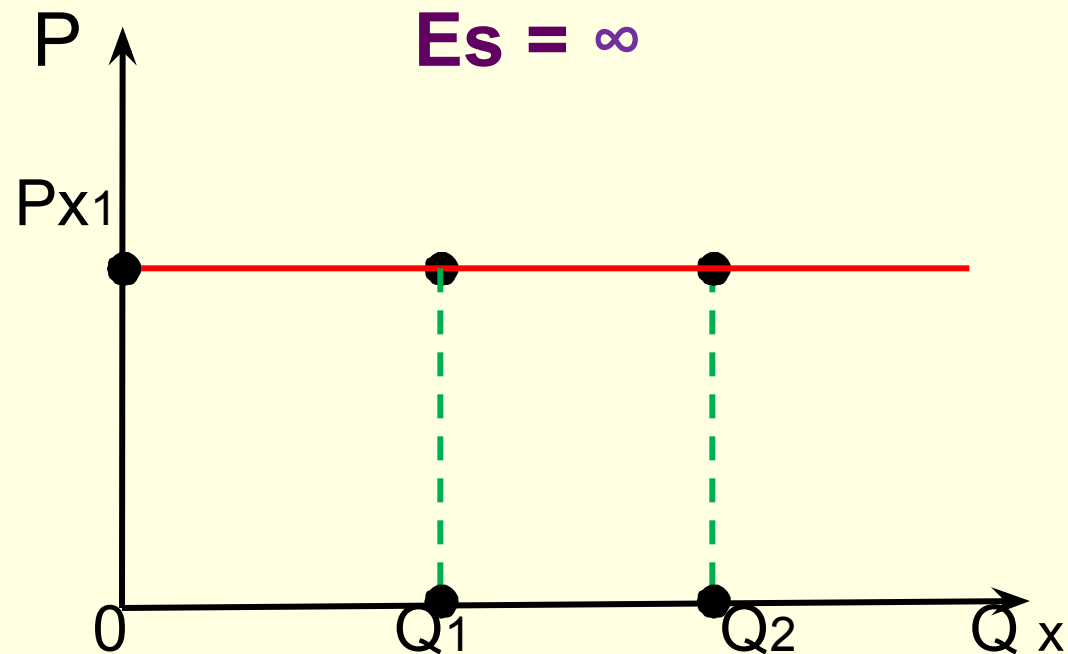
Криві попиту залежно від коефіцієнту еластичності

а) Абсолютно нееластичний попит $E_d = 0$

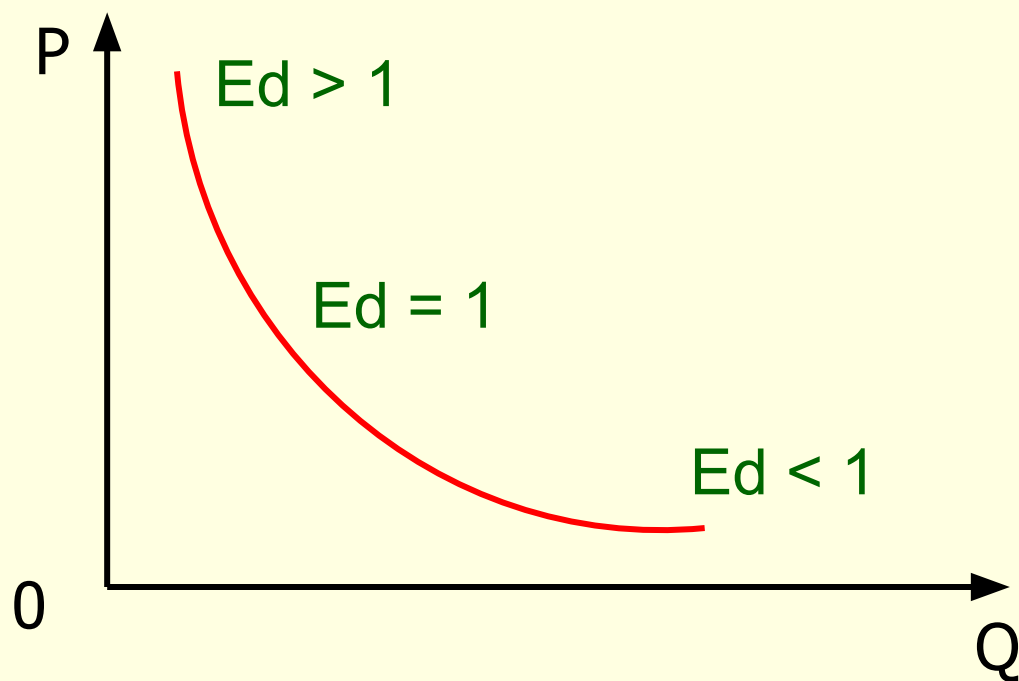

Криві попиту залежно від коефіцієнту еластичності

б) Абсолютно еластичний попит

Неоднакова еластичність кривої попиту

Чинники, що впливають на цінову еластичність попиту:

Ступінь необхідності товару X для споживача.

Ступінь замінності блага X іншими благами.

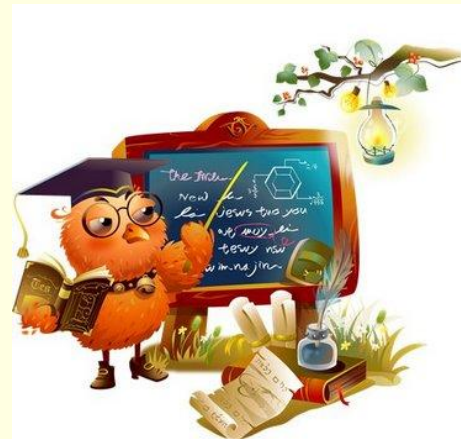
Питома вага витрат на товар X у бюджеті споживача.

Період часу, протягом якого відбувається реакція споживача.

Висновки по 1 питанню

1. В залежності від різних факторів попит може бути еластичним, з одиничною еластичністю, або нееластичним.
2. Виділяють різні види еластичності попиту.

2 питання

Еластичність попиту за доходом та перехресна еластичність

Еластичність попиту за доходом

- показник відсоткової зміни попиту при зміні на 1% доходу споживача (I)

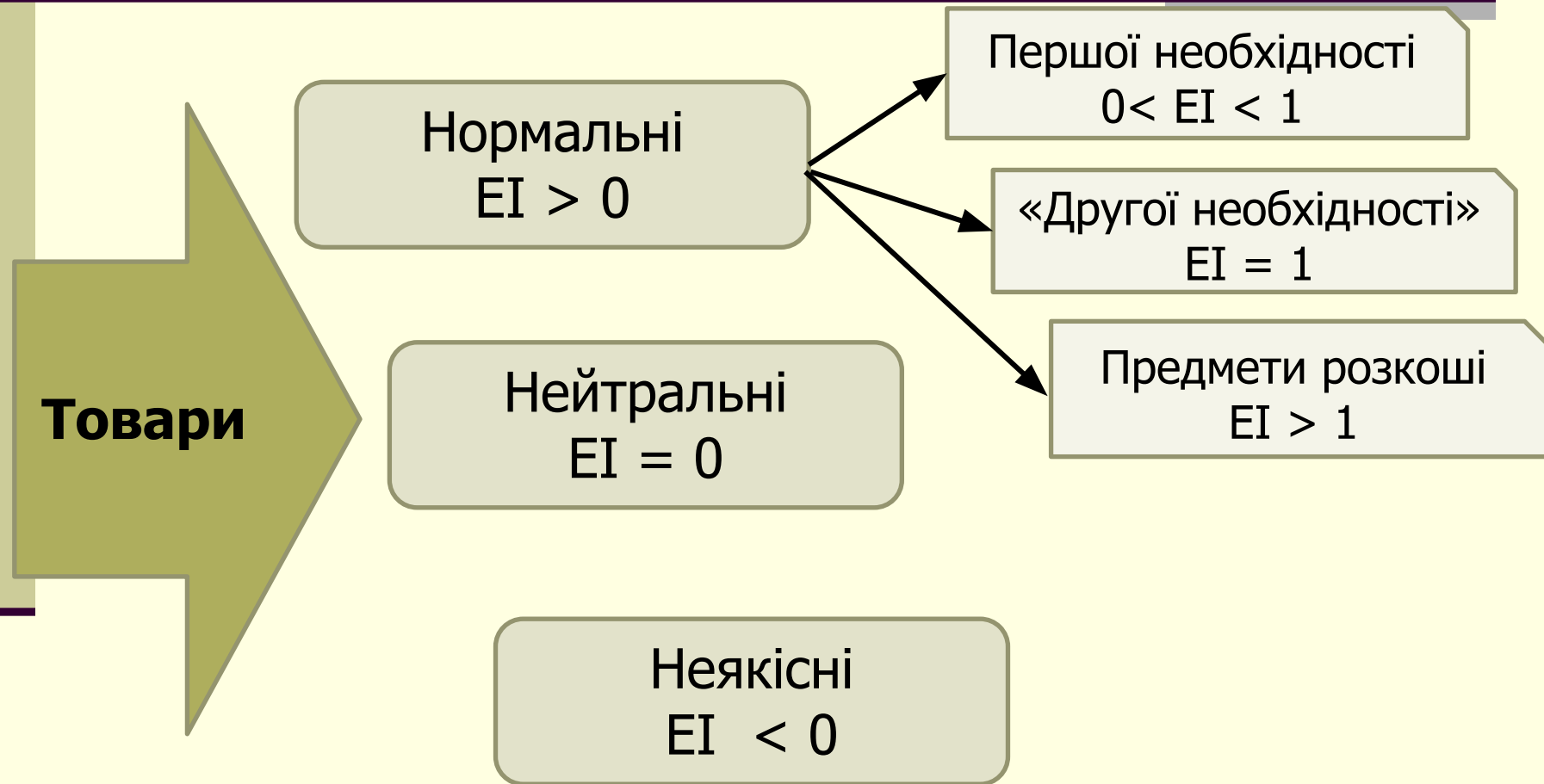
$$E_I = \frac{\Delta Q_D / Q_D}{\Delta I / I} = \frac{\Delta Q_D \cdot I}{\Delta I \cdot Q_D}$$

де Q_d - величина попиту на товар d

I - величина доходу споживача

Еластичність попиту за доходом

залежить від оцінки товару споживачем

Перехресна еластичність попиту

- характеризує зміну величини попиту на товар X , яка викликана зміною ціни товару Y (товару субституту чи комплементу)

$$E_{XY} = \frac{\Delta Q_X / Q_X}{\Delta P_Y / P_Y} = \frac{\Delta Q_X \cdot P_Y}{\Delta P_Y \cdot Q_X}$$

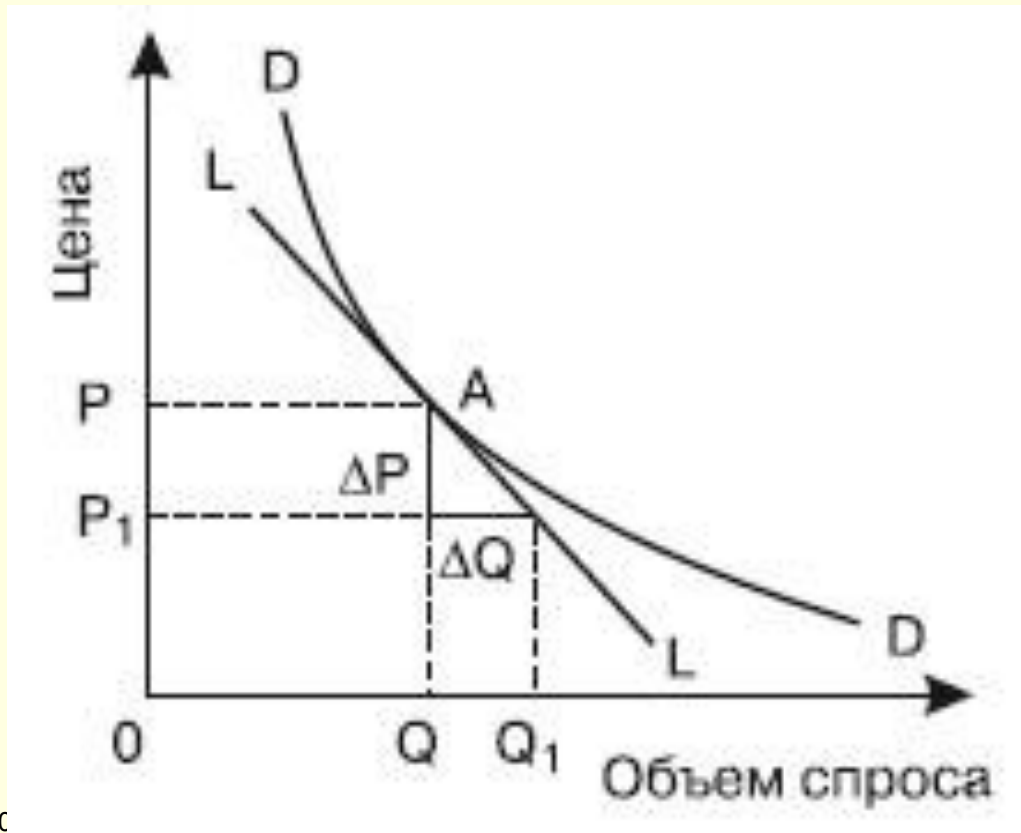
або

$$E_D = \frac{\% \Delta Q_X}{\% \Delta P_Y}$$

Q_X - величина попиту на товар X ,
 P_Y - ціна товару Y .

Точкова еластичність попиту

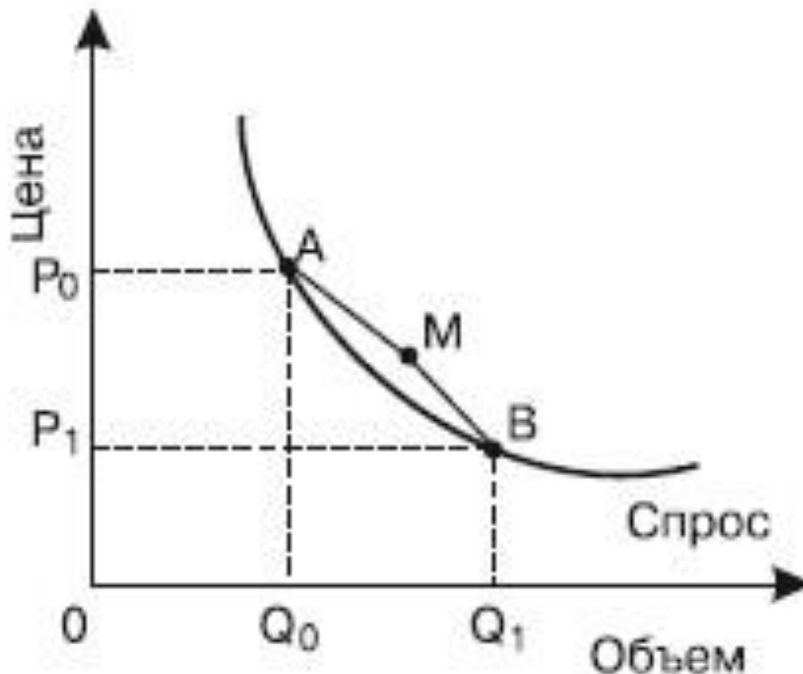
- еластичність, виміряна в одній точці кривої попиту є постійною величиною всюди, вздовж лінії попиту і пропозиції

$$E = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P}{Q}$$

Дугова еластичність попиту

приблизна (орієнтовна) ступінь реакції попиту (пропозиції) на зміни ціни, доходу та інших факторів.

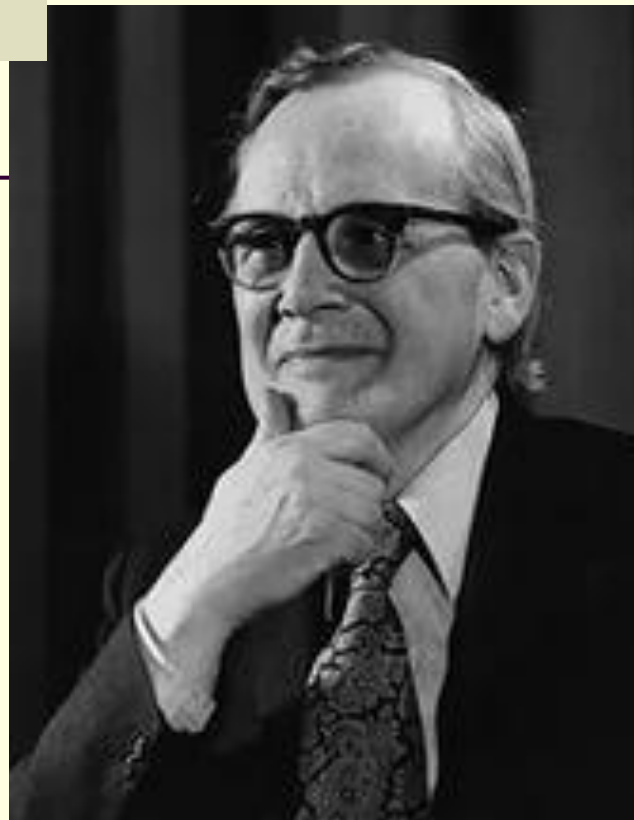

$$\Xi = \frac{Q_1 - Q_0}{P_1 - P_0} \times \frac{P_1 + P_0}{Q_1 + Q_0},$$

де P_0 - початкова ціна;
 Q_0 - початковий обсяг попиту;
 P_1 - нова ціна;
 Q_1 - новий обсяг попиту.

Ален Рой Джордж Дуглас

Англійський економіст-математик і статистик, прихильник ординалізму в рамках теорії граничної корисності.

3.06.1906 р. — 29.09.1983 р.)

Висновки по 2 питанню

1. Еластичність попиту за ціною на товари субституту має додатне (положительное) значення.
2. Еластичність попиту на товари комплементи має від'ємне значення.

3 питання

Сутність еластичності пропозиції

Еластичність пропозиції

- це процентна зміна величини пропозиції, яка викликана процентною зміною ціни.

Види еластичності пропозиції

Цінова еластичність

Еластичність за ціною фактору виробництва

Методи розрахунку еластичності пропозиції за ціною

Точкова еластичність

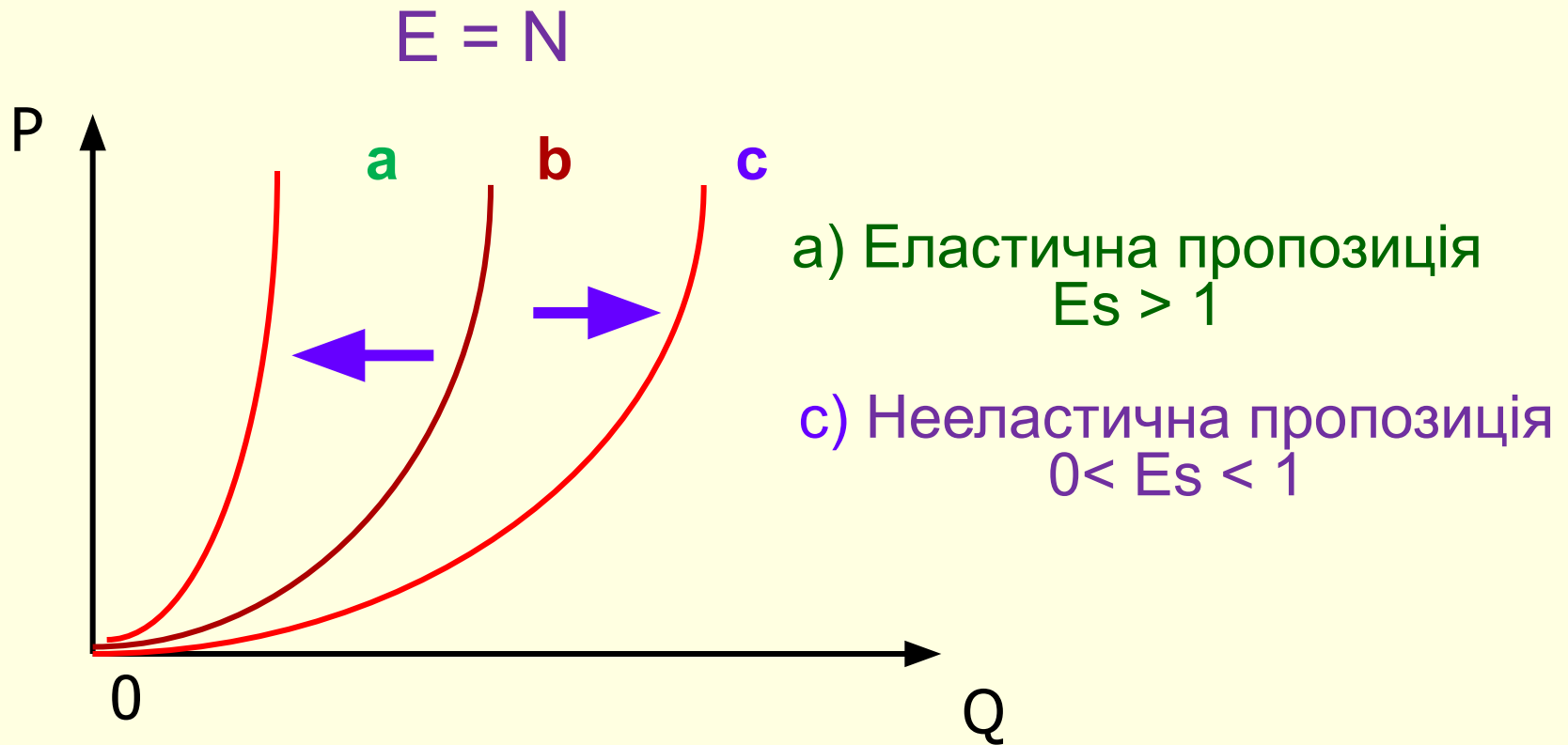
$$E = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P}{Q}$$

Дугова еластичність

$$\mathcal{E} = \frac{Q_1 - Q_0}{P_1 - P_0} \times \frac{P_1 + P_0}{Q_1 + Q_0},$$

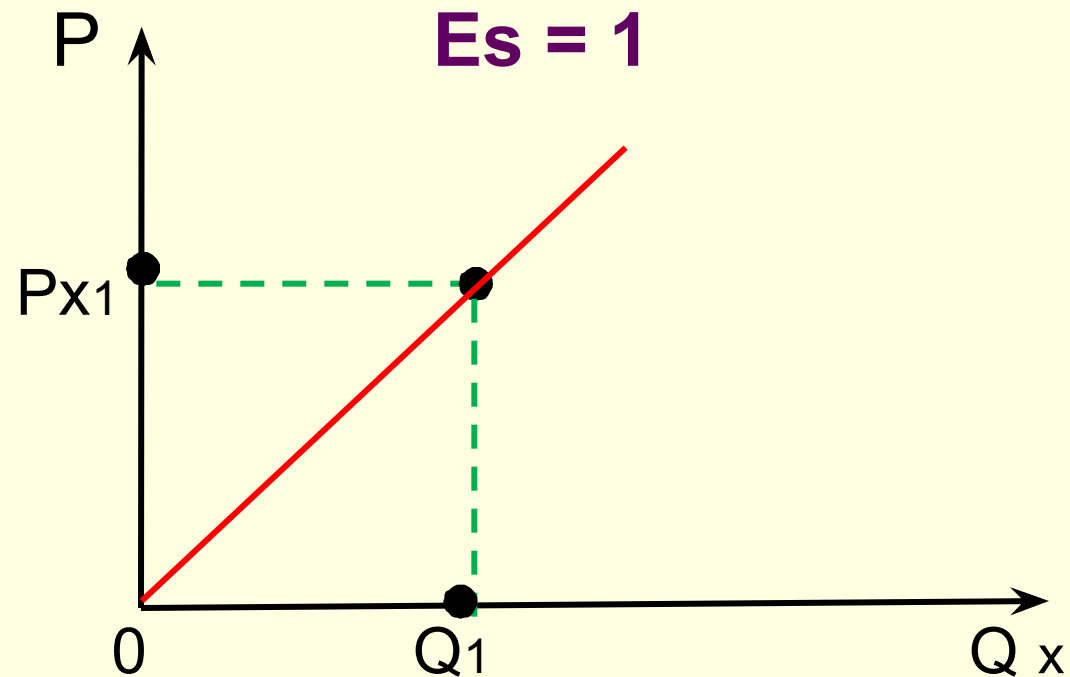
де P_0 – початкова ціна;
 Q_0 – початковий обсяг попиту;
 P_1 – нова ціна;
 Q_1 – новий обсяг попиту.

Криві пропозиції залежно від коефіцієнту еластичності

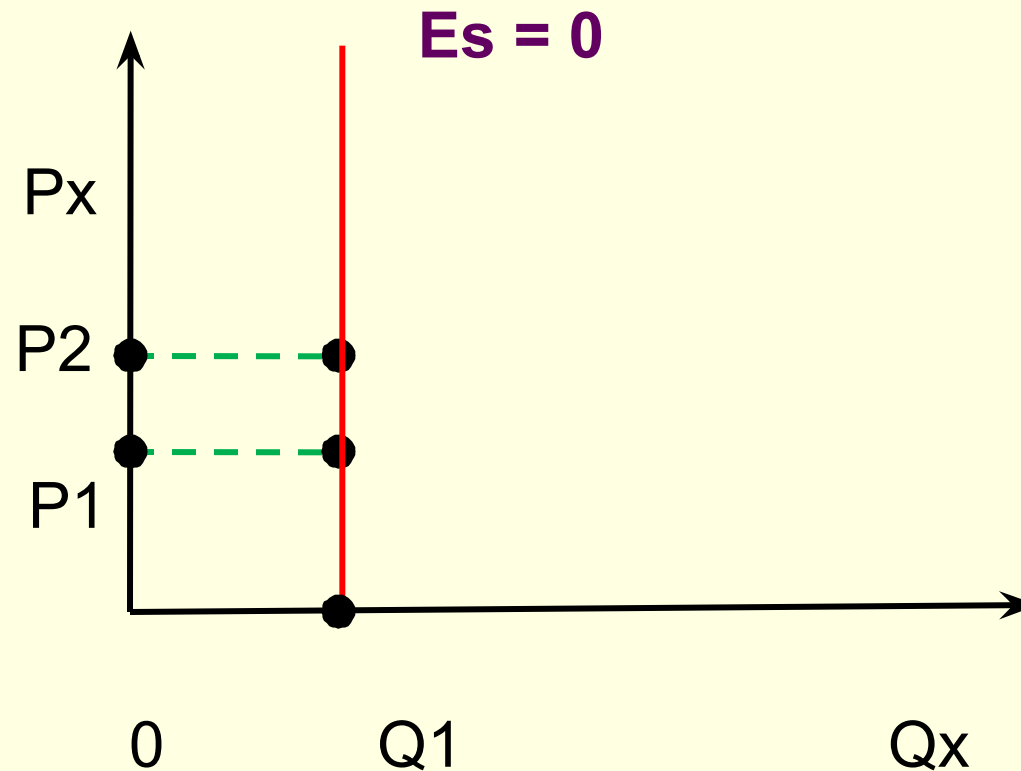
Криві пропозиції залежно від коефіцієнту еластичності

Пропозиція з одиничною еластичністю

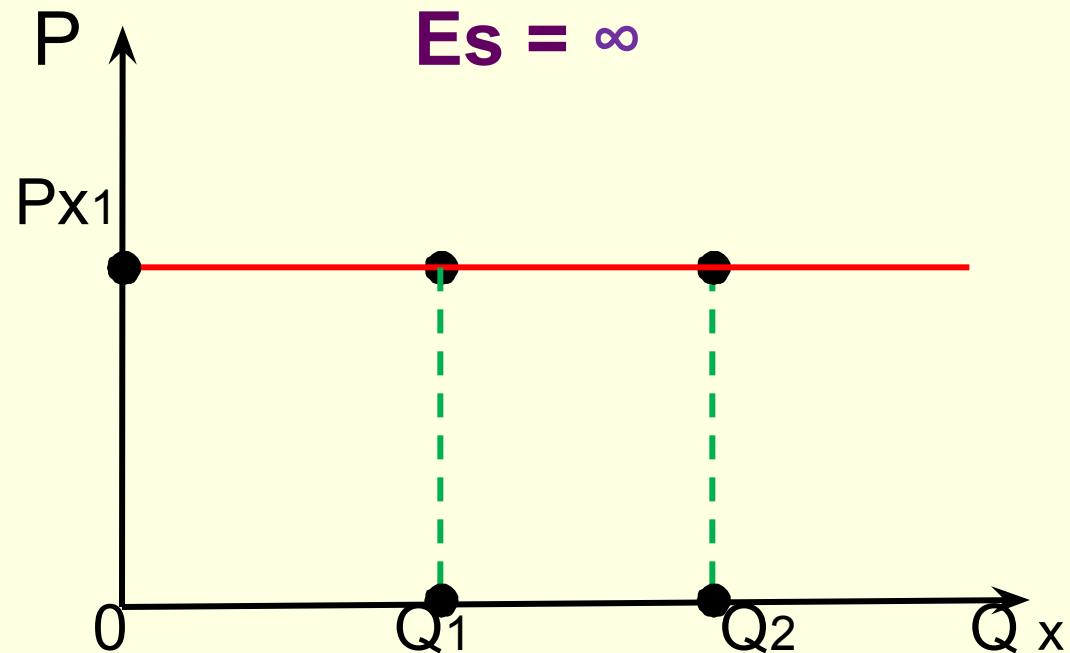
Криві пропозиції залежно від коефіцієнту еластичності

Абсолютно нееластична пропозиція

Криві пропозиції залежно від коефіцієнту еластичності

Абсолютно еластична пропозиція

Фактори, що впливають на цінову еластичність пропозиції:

1. Можливість переходу від виробництва інших товарів до виробництва даного виду товару

2. Мобільність факторів виробництва

Фактори, що впливають на цінову еластичність пропозиції:

**3. Характер виробництва:
одиничне, серійне чи
масове**

4. Витрати

**5. Період часу, протягом
якого відбувається реакція
виробника**

Практичне значення коефіцієнтів еластичності

- дозволяють виробникам та продавцям визначати власну цінову політику

- є важливими факторами, для прийняття господарських рішень

- впливають на обсяг загальної виручки та прибутку

Висновки:

1. Пропозиція товарів та послуг коливається під впливом ціни та інших факторів.
2. Коливання попиту та пропозиції визначають за допомогою коефіцієнтів еластичності.

Дякую за увагу!!!

